

Antropologia psychiatryczna

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Etnologia		Cykl dydaktyczny 2024/25
Specjalność -		Kod zajęć 20ETNS.2FN.10244.24
Jednostka organizacyjna Wydział Antropologii i Kulturoznawstwa		Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia drugiego stopnia		Obligatoryjność Fakultatywny
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty nieprzypisane
Profil studiów profil ogólnoakademicki		
Koordynator zajęć	Agnieszka Chwieduk	
Prowadzący zajęcia	Agnieszka Chwieduk	
Okresy Semestr 1, Semestr 2, Semestr 3, Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Egzamin	Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie kluczowych zagadnień z zakresu rozwoju i stanu badań antropologii psychiatrycznej
C2	Wskazanie na związek antropologii psychiatrycznej z antropologią medyczną, antropologią społeczno-kulturową (i innymi dziedzinami nauki)
C3	Zaprezentowanie terminologii z zakresu antropologii psychiatrycznej oraz współczesnych obszarów jej zainteresowań
C4	Rozwinięcie umiejętności krytycznej analizy zjawisk, którymi zajmuje się antropologia psychiatryczna
C5	Wskazanie na rolę antropologii psychiatrycznej w rozumieniu podmiotowości ludzkiej
C6	Uwrażliwienie na kwestie etyczne związane z uprawianiem antropologii psychiatrycznej

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	- potrafi wymienić treść kluczowych zagadnień na temat rozwoju i stanu badań antropologii psychiatrycznej	ETN_K2_W01, ETN_K2_W06	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna, wypowiedź ustna, dyskusja w grupach
W2	- zna i rozumie związek antropologii psychiatrycznej z antropologią medyczną, antropologią społeczno-kulturową (i innymi dziedzinami nauki)	ETN_K2_W05, ETN_K2_W06	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna, wypowiedź ustna, dyskusja w grupach
W3	- zna kluczowe pojęcia (terminy) z zakresu antropologii psychiatrycznej oraz współczesne obszary jej zainteresowań	ETN_K2_W02, ETN_K2_W05, ETN_K2_W06	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna, wypowiedź ustna, dyskusja w grupach
Umiejętności - Student/ka:			
U1	- potrafi krytycznie analizować zjawiska, którymi zajmuje się antropologia psychiatryczna	ETN_K2_U01, ETN_K2_U06	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna, wypowiedź ustna, dyskusja w grupach
U2	- potrafi krytycznie ocenić rolę antropologii psychiatrycznej w dynamicznie zmieniającej się konceptualizacji podmiotowości ludzkiej	ETN_K2_U01, ETN_K2_U05	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna, wypowiedź ustna, dyskusja w grupach
Kompetencji społecznych - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	- jest gotów/a do aplikowania wiedzy i wskazań etycznych związanych z uprawianiem antropologii psychiatrycznej w kontakcie międzykulturowym	ETN_K2_K03, ETN_K2_K04, ETN_K2_K10	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	1. Historia antropologii psychiatrycznej w Europie i stan badań (oraz w innych krajach świata – wybrane przypadki): • cz. I. Europa/ Francja /Polska, • cz. II. Świat	W1, W2, W3	Konwersatorium
2.	2. Antropologia psychiatryczna i inne dziedziny nauki: antropologia medyczna, społeczno-kulturowa, antropologia religii, psychiatria i psychologia – cz. I i cz. II	W2	Konwersatorium
3.	3. Najważniejsze terminy z zakresu antropologii psychiatrycznej: definicje i krytyczna analiza – cz. I i cz. II	W3, U1	Konwersatorium
4.	4. Współczesne obszary zainteresowań antropologii psychiatrycznej i podejścia metodologiczno-metodyczne – cz. I i cz. II	W1, W3	Konwersatorium
5.	6. Antropologia psychiatryczna a kwestia podmiotowości ludzkiej: terminy, koncepcje, skutki praktyczne – cz. I i cz. II	W2, U1, U2	Konwersatorium
6.	7. Kwestie etyczne w uprawianiu antropologii psychiatrycznej ważne w pracy badawczej antropologa – cz. I i cz. II	U1, U2, K1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	I. Zaliczenie zajęć wymaga: 1.1 REGULARNEGO UCZESTNICTWA W KURSIE – dopuszcza się 2 nieusprawiedliwione nieobecności (bez względu na przyczynę); przekroczenie tego progu skutkuje odrobieniem treści zajęć (w tym znajomości literatury przedmiotu) na dyżurze prowadzącej, po wcześniejszym uzgodnieniu z nią terminu spotkania; opuszczenie 6 zajęć i więcej uniemożliwia ich zaliczenie; osoby ze stwierdzoną niepełnosprawnością (w czasie diagnozy, noszące się z zamiarem jej uzyskania) lub dotknięte depresją, proszone są o kontakt z prowadzącą po pierwszych zajęciach, przy zapewnieniu z jej strony możliwego komfortu spotkania oraz dyskrecji. 1.2 AKTYWNEGO UDZIAŁU W CZĘŚCI DYSKUSYJNEJ KURSU i wykazaniu się znajomością tekstów dedykowanych do poszczególnych zagadnień prezentowanych na wykładzie; spełnienie tego warunku w znaczący sposób umożliwia podwyższenie oceny końcowej za egzamin ustny. 1.3 ZDANIA DWUETAPOWEGO EGZAMINU USTNEGO, POLEGAJĄCEGO NA: a/przygotowaniu prezentacji w grupach 2-3 osobowych na wybrany temat związany z wykładem i literaturą przedmiotu oraz wygłoszeniu jej treści na forum b/odpowiedzi na jeden losowo wybrany problem związany z treścią prezentacji, wykładem i literaturą przedmiotu. Szczegóły przebiegu egzaminu (pkt a i b) oraz zasady oceniania zostaną podane na pierwszych zajęciach kursu. II Kryteria i skala oceny końcowej Ocena końcowa jest średnią z ocen z dwóch etapów egzaminu ustnego z uwzględnieniem aktywności w czasie zajęć, według następującej skali: - bardzo dobry (bdb; 5,0): znakomita znajomość treści wykładów i literatury przedmiotu, kreatywne i dociekliwe podejście do problemów związanych z tematyką zajęć, adekwatne zastosowanie naukowego słownictwa, logiczne formułowanie wniosków, unikanie potocznych spekulacji na rzecz samodzielnych i oryginalnych przemyśleń, wykazanie się autorefleksyjnością w odniesieniu do treści przedmiotu, krytycyzmem wobec własnej postawy etycznej związanej z uprawianiem antropologii psychiatrycznej - dobry plus (db plus; 4,5): znajomość treści wykładów i literatury przedmiotu, adekwatne zastosowanie naukowego słownictwa, logiczne formułowanie wniosków, unikanie potocznych spekulacji na rzecz samodzielnych przemyśleń, wykazanie się autorefleksyjnością w odniesieniu do treści przedmiotu oraz wobec własnej postawy etycznej związanej z uprawianiem antropologii psychiatrycznej - (db; 4,0): niewielkie uchybienia w znajomości treści wykładów i literatury przedmiotu, adekwatnym zastosowaniu naukowego słownictwa, logicznym formułowaniu wniosków; unikanie bezkrytycznego odwoływania się do wiedzy potocznej, wykazanie się znaczną autorefleksyjnością w odniesieniu do treści przedmiotu oraz wobec własnej postawy etycznej związanej z uprawianiem antropologii psychiatrycznej - dostateczny plus (+dst; 3,5): uchybienia w znajomości treści wykładów i literatury przedmiotu, adekwatnym zastosowaniu naukowego słownictwa, logicznym formułowaniu wniosków; drobne uchybienia w wypowiedziach związane z bezkrytycznym odnoszeniem się do własnej wiedzy potocznej, słabo uruchomiona autorefleksyjność w odniesieniu do treści przedmiotu oraz wobec własnej postawy etycznej związanej z uprawianiem antropologii psychiatrycznej. - dostateczny (dst; 3,0): znaczne uchybienia w znajomości treści wykładów i literatury przedmiotu, adekwatnym zastosowaniu naukowego słownictwa, logicznym formułowaniu wniosków; znaczne uchybienia w wypowiedziach związane z bezkrytycznym odnoszeniem się do własnej wiedzy potocznej, słabo uruchomiona autorefleksyjność w odniesieniu do treści przedmiotu oraz wobec własnej postawy etycznej związanej z uprawianiem antropologii psychiatrycznej. - niedostateczny (ndst; 2,0): nieznajomość treści wykładów, literatury przedmiotu, naukowego słownictwa, liczne błędy w logicznym formułowaniu wniosków; brak krytycyzmu wobec własnej wiedzy potocznej - odnoszenie się wyłącznie do wiedzy potocznej, brak autorefleksyjności w stosunku do treści przedmiotu oraz wobec własnej postawy etycznej związanej z uprawianiem antropologii psychiatrycznej.

Literatura

Obowiązkowa

1. Domaradzki J., 2013. O definicjach zdrowia i choroby, „Folia Medica Lodziensia”, 40/1:5-29.
2. Penkala-Gawęcka D., Main I., Witeska-Młynarczyk (red.) 2012. W zdrowiu i w chorobie... Z badań antropologii medycznej i dyscyplin pokrewnych, Poznań.
3. Perzanowski Andrzej, Antropologia i psychiatria: społeczny wymiar deinstytucjonalizacji opieki psychiatrycznej, http://cyfrowaetnografia.pl/Content/5111/12_Andrzej%20Perzanowski.pdf
4. Sowa J. 1984, Kulturowe założenia pojęcia normalności w psychiatrii, Warszawa.
5. Witeska-Młynarczyk A. 2018, Antropologia psychiatrii dzieci i młodzieży, Warszawa (wybrane rozdziały)

Dodatkowa

1. Bibeau G., 1987. Repères pour une approche anthropologique en psychiatrie, „Regards anthropologiques en psychiatrie. Anthropological Perspectives in Psychiatry”, pp. 7-13.
2. Guyotat J. 1991. Anthropologie psychiatrique: etudes cliniques, Paris.
3. Jenkins J. H., b.r.w. Anthropology and Psychiatry A Contemporary Convergence for Global Mental Health, Textbook of Cultural Psychiatry, Cambridge University Press.
4. Laurence J. Kirmayer, R. Lemelson, and M. Barad, 2017. Introduction: Inscribing Trauma in Culture, Brain, and Body, L. J. Kirmayer, R. Lemelson, & M. Barad (Eds.), Understanding Trauma: Biological, Psychological and Cultural Perspectives (pp. 1-20). New York: Cambridge University Press, New York.
5. Pattison, E.M. 1967. Psychiatry and anthropology: Three models for a working relationship. Soc Psychiatry 2, 174-179. <https://doi.org/10.1007/BF00578053>
6. Rechtman R. 2015, L'ethnisation de la psychiatrie : anthropologie de la construction du savoir psychiatrique contemporain, Annuaire de l'EHESS [En ligne], 2002, mis en ligne le 01 février 2015, consulté le 01 mai 2019.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	30
Przygotowanie do zajęć	30
Przygotowanie do egzaminu	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 150
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ETN_K2_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do właściwego określania priorytetów służących realizacji określonego celu badawczego/zadania w trosce o etykę i prestiż zawodu etnologa/antropologa kulturowego
ETN_K2_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania współczesnych problemów cywilizacyjnych związanych z wykonywaniem zawodu etnologa/antropologa kulturowego we współpracy z ekspertami
ETN_K2_K10	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wnikliwej obserwacji i identyfikacji najważniejszych problemów etycznych, politycznych, społecznych i ekonomicznych współczesnego świata
ETN_K2_U01	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować nowe informacje z wykorzystaniem różnych źródeł, sposobów interpretacji oraz technik informacyjno-komunikacyjnych formułując krytyczne sądy z wykorzystaniem wiedzy z zakresu etnologii/antropologii kulturowej i dyscyplin pokrewnych
ETN_K2_U05	Absolwent/ka potrafi samodzielnie i w zespole, także kierując jego pracami, przeprowadzić pogłębioną oraz krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów wytworów i dziedzin kultury, stosując oryginalne podejścia uwzględniające najnowsze trendy w etnologii/antropologii kulturowej i w dyscyplinach pokrewnych
ETN_K2_U06	Absolwent/ka potrafi merytorycznie argumentować, formułować wnioski oraz tworzyć syntetyczne podsumowania i wypowiadać się na temat wybranych problemów z zakresu etnologii/antropologii kulturowej z wykorzystaniem własnych poglądów i poglądów innych autorów w zróżnicowanych kręgach odbiorców
ETN_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony przedmiot i metodologię etnologii/antropologii kulturowej oraz jej twórcze zastosowania w działalności profesjonalnej
ETN_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony specjalistyczną terminologię z zakresu etnologii/antropologii kulturowej oraz terminologię właściwą dla dyscyplin pokrewnych
ETN_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony powiązania etnologii/antropologii kulturowej z różnymi dyscyplinami naukowymi umożliwiające interdyscyplinarne integrowanie perspektyw badawczych
ETN_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony współczesne dokonania, ośrodki i szkoły badawcze obejmujące wybrane obszary etnologii/antropologii kulturowej oraz nauk pokrewnych